ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

№ 292 (1259) | ПЯТНІЦА, 19-га сьнежня 1930 г.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:

1 месяц	30 кап.
3 месяцы	90 "
6 месяцаў	1 р. 80 "
1 год	3 р. 30 "

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Карла Маркса, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25, сакратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Камсамольская 25, тэлеф. № 983.
ГОД ВЫДАНЬНЯ X.

Кошт асобнага №—2 кап.

У Менску організуецца Гарадзкі Камітэт ЛКСМБ

Пастанова бюро ЦК ЛКСМБ ад 9-XII—30 г.

У сувязі з рашэньнем ЦК КП(б)Б аб стварэньні Менгаркампарту у мэтах лепшага кіраўніцтва ўдзелам гарадзкой організацыі ЛКСМБ у разгорнутым наступленьні соцыялізму па ўсім фронце, Бюро ЦК ЛКСМБ пастанаўляе:

1. Выдзеліць Кастрычніцкаўскі і Фрунзэўскі РК і стварыць Менскі Гарадзкі Камітэт ЛКСМБ.

2. Склікаць агульна-гарадзкую конфэрэнцыю ЛКСМБ на 29-XII—1930 г.

3. Вылучыць орг. бюро ЦК па праводзеньню гэтай работы, у складзе т. т.: Гуткіна, Каўнацкага, Райхельсона, Шынко і сакратара колектыву Меншвею. Старшынёю зацьвердзіць тав. Гуткіна.

4. Прапанаваць орг. бюро да бюро ЦК прадставіць ползус абвальня да згатаў, абвестку дня гарконфэрэнцыі і інш. мерапрыемствы, зьвязаныя з стварэньнем гаркамолу.

Адначасова прапанаваць ГК гэтыя пытаньні абгаварыць у колективах і ячэйках.

5. Папярэдзіць Кастрычніцкаўскі і Фрунзэўскі гаркамолы аб недапушчэньні паслабленьня работы да стварэньня Менгаркамолу.

6. Гэтую пастанову апублікаваць у друку.

Да ведама ўсіх ячэек і колектываў ЛКСМБ гор. Менску

Оргбюро ЦК ЛКСМБ па скліканьню гарконфэрэнцыі ЛКСМБ пастанавіла:

1) Гарадзкую конфэрэнцыю ЛКСМБ склікаць на 29-XII—30 г., у 6-й гадзіне ўвечары, з наступнай абвесткай дня:

а) Вынікі Плепуму ЦК УсеКП(б);

б) Вынікі выкананьня ўдарнага кварталу і задачы ЛКСМБ на 3 год пяцігодкі;

в) Выбары гаркому КСМ і рэвізійнай камісіі.

2) Норму выбараў дэлегатаў на гарконфэрэнцыю ўстанавіць: адзін дэлегат з рашаючым голасам ад 25 членаў ЛКСМБ, ячэйкі, якія налічваюць членаў КСМ менш 25 асоб, абіраюць аднаго дэлегата з рашаючым голасам.

3) Прапанаваць Кастрычніцкаўскаму і Фрунзэўскаму РК КСМ правесьці растлумачальную работу па ячэйках ЛКСМБ аб рашэньнях Бюро ЦК ЛКСМБ па пытаньню організацыі гаркому КСМ і прасачыць за ходам выбараў дэлегатаў на гарконфэрэнцыю КСМ.

Гэта рашэньне оргкамісіі зацьверджана сакратарыятам ЦК ЛКСМБ ад 13-XII—30 г.

Старшыня оргбюро ЦК ЛКСМБ ГУТКІН.

Працоўная моладзь у клясавай барацьбе

„Многія з іх АДРАЗУ-Ж уступаюць у комсамол“

АШУКАНСТВЫ СОЦЫЯЛ-ФАШЫСТЫХ БЯЗСІЛЬНЫЯ

Маладыя работніцы выкрываюць варожую сутнасьць фашыстых, эвангелісцкіх і каталіцкіх саюзаў дзяўчат

Маладыя работніцы не намераны „покорліва несьці цяжкое бярэма“

90 дзяўчат — работніц мэталюргічнай, тэкстыльнай, абутковай, харчовай і іншых галін прамысловасьці, а таксама вучняў, хатніх работніц і батрачак — былі дэлегаваны на конгрэс працоўных жанчын Нямеччыны. У час работ конгрэсу адбылася спэцыяльная конфэрэнцыя маладых работніц. Выступаўшыя на конфэрэнцыі дэлегаткі намалявалі яскравы малюнак цяжкіх умоў, у якіх ім прыходзіцца працаваць.

Тэкстыльшчыца, пры шалёнай гонцы, выдзельна зарабляе 15 марак (марка—47 кап.) у тыдзень.

У харчовай прамысловасьці зарплата пры 46 з паловай гадзінным рабочым тыдні складае—16 марак.

Ня лепш становішча і у мэталюргічнай прамысловасьці.

Хатняя работніца, якая выступіла на конфэрэнцыі, расказала, што ёй прыходзіцца працаваць з 6 раніцы да 9 увечары, г. зн. 15 гадзін за 35 марак у месяц.

На конфэрэнцыі выявілася, што маладыя работніцы не намераны „сьмірыцца“ і „покорліва несьці цяжкое бярэма“, як гэта прапаведваюць бяньлікія фашысцкія, эвангельскія і каталіцкія саюзы дзяўчат. Маладыя работніцы пачынаюць усьведамляць усю неабходнасьць вялікага згуртаваньня сваіх шэрагаў для барацьбы супроць існуючага ладу. Аб іх актыўнасьці на конгрэсе працоўных жанчын сьведчыць той факт, што з 90 дэлегатак ад маладых работніц 8 былі абраны ў Агульнанямецкі камітэт працоўных жанчын.

Соцыял-фашыстым ня ўдасца ашукваць рабочую моладзь

У соцыял-фашысцкіх організацыях моладзі ва Францыі часткова ёсьць і ашуканыя маладыя рабочыя часткова з студэнтаў—сыноў рабочай арыстократыі, чыноўнікаў, дробных гандляроў і іншай дробна-буржуазнай моладзі.

З ростам забастовачнага руху па шыраецца разрыў паміж гэтымі дзьвюма групоўкамі ў соцсамоле і больш рэзка выяўляецца іх клясавае нутро. Рабочая моладзь на кожным кроку пераконваецца, што ёй не па шляху з соцыял-фашыстымі. Ашуканыя маладыя рабочыя пакідаюць шэрагі соцсамолу.

«Правадыры» пускаюцца на ўсялякія хітрыкі, каб затрымаць уходзячых. Так, на час буйнай верасьнёўскай забастоўкі тэкстыльшчыкаў у горадзе Лілі рабочая моладзь, якая састаіць у соцсамоле, змагалася за свае патрабаваньні разам з дарослымі рабочымі і комсамольскай організацыяй. Сыны-ж чыноўнікаў і купцоў дапамагалі прадпрыемцам зрываць забастоўку, адкрыта абараняючы штрэйкбрэхераў.

Пасьля таго, як забастоўка была сарвана, адбыўся агульны сход членаў соцсамолу, на якім маладыя рабочыя патрабавалі справаздачы ад сваіх «кіраўнікоў». Малады бюрократ соцыял-фашысты Гросэн, сакратар лілскай організацыі, імкнуўся стварыць «опозыцыю» ўнутры соцсамолу, каб аб'ядноўшы вакол сябе незадаволеных маладых рабочых, падпарадкаваць іх свайму ўплыву і адцягнуць тым самым ад рэволюцыйнай барацьбы.

Але гэты манэўр ганебна праваліўся. Амаль уся рабочая моладзь кінула лілскую організацыю. Многія з іх адразу-ж уступілі ў комсамол.

„Небясьпечная“ назва клюбу

Пазаўна ў в. Кумарыца (Балгарыя) маладыя рабочыя і сяляне адкрылі спортыўны клюб, які назвалі „Савецкі Саюз“.

Адпаведная ўлада, напалі мясцовая ўлада пачалі супроць клюбу жорсткае цкаваньне. У адказ на гэтыя нападкі члены клюбу зьмясьцілі ў рабочай газэце „Рэха“ адкрыты ліст, у якім асьвятляецца вялікая работа, ужо праведзеная клюбам. У канцы ліста члены клюбу заяўляюць:—„Ня гледзячы на прасьледаваньне і тэрор, мы клюбу не зачынім, а наадварот, будзем разгортваць яго работу“.

„Белы сэнэгал“

Яшчэ задоўга да Кастрычніцкай рэволюцыі ў Расіі адбылася пропі-французская магутная „дэмонстрацыя“, у якой прыняў удзел адзін чалавек. Гэтым чалавекам быў Мікалай Раманаў. Пасьля заключэньня франка-рускага дагавору, г. зн. пасьля фактычнага продажу ўсёй рускай арміі французскаму імпэрыялізму, „кемны самаўладца“ усерасійскі задумаў адрадлівую і страшную помсту: ён устанавіў у сваёй спальні ў зімовым палацы шлапачны прыбор, у якім клоўн пры націску падведнай кнопкі, крыўляючыся, сьпяваў марсэльезу. Цар не толькі прыняў удзел у гэтай „дэмонстрацыі“ протэсту, але і прымушаў сваіх дзяцей зьдзекавацца над гімнам „сяброўскай“ Францыі.

Французскія імпэрыялістыя не протэставалі: чым-бы цары ні цешыліся, толькі-б выконвалі загады,—моўчкі, старанна, але вельмі энэргічна прыбіралі к рукам неабдымную Расію.

Ажыцьцяўляючы сваю ролю жандара Эўропы, вядучы бясконцыя інтрыгі не толькі ва ўсіх эўропэйскіх краінах, але і за іх межамі, задаваўшы злобныя мары аб бязьлітаснай расправе над Нямеччынай, імпэрыялістычная Францыя канчаткова парашыла ператварыць Расію ў жытніцу кулямётнага мяса, у калёнію імпэрыялізму. Мікалай Раманаў ішоў на гэтую вуданку, умела пазалочаную французскімі пазыкамі.

У працягу чатырох год, перад франка-расійскім збліжэньнем, французскі „клоун“ звычайна пару 4 мільярды золата. Усьлед за гэтай шчодрай падачкай пачалася ўзгодненая работа генэральных штабаў Расіі і Францыі. Глыбока пакладзеным в зорымам гэтай работы зьяўляюцца перагаворы між французскім генэралам Пэндзек і прадстаўніком расійскай ваенна-штабнай „думкі“ генэралам Сахаравым. Пункт гледжаньня французскага генэральнага штабу быў даволі адкрыты і належна сформуляваны генэралам Пэндзек: „Дапамога, якую Францыя чакае ад Расіі, зводзіцца к двум наступным пунктам: 1. Адцягнуць з французскага фронту частку нямецкай арміі, дастатковую для таго, каб прадставіць французскай арміі найбольш шансу для посьпеху ў рашучай бойцы, пачатак кампаніі якое можна чакаць, пачынаючы з 14 дня; 2) Калі-ж вынік гэтай бойкі, з прычыны якога-неб дзь нешчасьця ўсё-ж будзе не ў карысьць Францыі, зараз-жа ўзьдзейнічаць на французскую грамадзкую думку і на дух французскай арміі добрым паведамленьнем з расійскага фронту“. Гэтая гутарка адбылася ў Пецярбурзе ў лютым 1901 г., г. зн. за трынаццаць год да пачатку сусьветнай бойкі.

Гутарка паміж генэраламі Пэндзек і Сахаравым стала асноўным мотывам усяго далейшага разьвіцьця франка-расійскіх адносін. Царскай Расіі патрэбны былі грошы для прыдушэньня рэволюцыйнага руху, наладжаньня сваіх унутраных спраў, узмацненьня асноў самаўладзтва. Францыя давала гэтыя грошы, не выпускаючы з сваіх кіпцюроў Расію. І ў той час, калі грынула сусьветная вайна, расійская армія, што змагалася ў Паўночнай Прусіі, тонула ў Мазурскіх азёрах, растрэльваная цяжкой нямецкай артылерыяй, фактычна адстойвала не сваю тэрыторыю, а адбівала націск немцаў на Парыж.

Іменна так стала пытаньне. Французскае ваеннае камандаваньне зьвярталася к Расіі зусім бесцырымонна і ўваходзіла туды, як у цэйхгауз „мярай скваіскі“, ад у гіганцкі склад жывой чалавечай сілы.

Становішча гэта не зьмянілася на працягу ўсёй сусьветнай вайны. Расія павінна была, па думцы французскага генштабу, ператварыцца ў гіганцкі крывасос, які аблегчыў-бы французскаму імпэрыялізму канчатковую расправу з Нямеччынай.

Адзіны і сталы воклік, дзяжурыўшы на вуснах прадстаўнікоў імпэрыялістычнай Францыі, быў коратка сформуляваны французскім паслом у Расіі Палеолёгам. У яго гутарцы з Мікалаем Мікалаевічам:

— Праз некалькі дзён, міласьцівы гасудар, вы пераходзіце ў наступленьне?

І „міласьцівы гасудар“, пакрыўджаны ўжо гэтым ганебным зваротам, пакорліва зьдаў чар овыя лакоры і аддаваў хлыстом загад генэралам.

Вянцом тактыкі французскага імпэрыялізму ў адносінах да Расіі трэба ўсё-ж лічыць патрабаваньне аб пасылцы 400 тысячнай арміі расійскіх салдат для ўдарных дзеяў на тэрыторыі Францыі. У той час, як, згодна мяккаўнічаму выразу аднаго з расійскіх ваенных—„арміі саюзьнікаў“ ізноў пераможна кранулісь уперад на паўмэтра“, французскі генштаб патрабаваў новай крыві, на гэты раз ужо для падзукі французскіх траншэй. Ва ўсёй гэтай гісторыі, аднак, самым абураючым зьяўлялася, быць можа, формулёўка гэтага патрабаваньня. Французскае камандаваньне патрабавала пасылкі рускіх часьцей у Францыю на той прычыне, што сэнэгальскія чорныя дывізіі былі поўнасьцю зьнішчаны і нікто лепш рускіх салдат не мог іх замяніць.

В. Рэзенцвейг.

(Працяг заўтра).

„Цяперашні сойм не абран шляхам нармальных выбараў“

ВАРШАВА, 17. На ўчарашнім пасяджэньні сойму пры адкрыцьці спрэчак па пытаньню аб бюджэце, дэпутат Руг зрабіў наступную заяву ад імя 5 партый, якія ўваходзяць у цэнтралевую опозыцыю. (ППС, Вызваленьне, Сялянская партыя і інш.).

„Цяперашні сойм не абраны шляхам нормальных выбараў. Воля насельніцтва не знашла вольнага і сапраўднага выразу. Мы протэстуем з гэтай трыбуны супроць метадаў праводзеньня выбараў“.

Другі прамоўца заявіў, што судовыя ўстановы ўжо абгаварылі ўсе 6 працэсаў супроць незаконнасьці выбараў, што зьяўляецца рэкорднай лічбай.

⁂

ВАРШАВА, 17. Часова выконваючым абавязкі ваеннага міністра ў час адсутнасьці Пілсудзкага назначаны генэрал Конаржэўскі, цяперашні віцэ-міністр ваенных спраў.

⁂

ВАРШАВА, 17. У сувязі з забастоўкай варшаўскіх пекараў, арыштавана 11 дзеячоў профсаюзнага лявага руху Польшчы.

Дэмонстрацыя пратэсту з прычыны працэсу 17-ці комсамольцаў

ВЕНА, 17. Па паведамленьню з Софіі, там 15 сьнежня пачаўся працэс 17 комсамольцаў, судзімых на падставе закону „аб абароне дзяржавы“. Вэнгерскі комсамол наладзіў шматлюдную дэмонстрацыю протэсту па тых вуліцах, дзе праводзілі на суд падсудных.

Організован савецкі ўрад усяго паўднёва-ўсходняга Цзянсі

ШАНХАЙ, 1. Газэта „Чайна Уорлер корэспондэнт“ падрабязна апісвае становішча на паўднёвым усходзе провінцыі Цзянсі, дзе звыш 30 акруг знаходзяцца ў руках чырвонай арміі. Побач з урадамі, утворанымі ў паасобных акругах, організован савецкі ўрад усяго паўднёва-ўсходняга Цзянсі, які апіраецца на немаш чым на 4 мільёны рабочых і сялян. Урад уважае як немаш, чым адным мільёнам байцоў, адны з якіх узброены пікамі, а другія самаробнымі стрэльбамі. Да ўзброеных організацый належаць і піонэры. Чырвоная армія абвясьціла ўласнасьцю народу зямлі абшарнікаў і рэквізавала маёмасьць эксплёатараў і контррэволюцыянэраў.

Прарыў у Мендзяржбудзе--вынік опортуністычнай практы[кі]

Няўменьне стаць на чале энтузіязму мас, хаотычная бясплянавасьць, адсутнасьць мобілізацыі ўнутр[ан]ных рэсурсаў—спрыялі недавыкананьню плянаў па Мендзяржбуду

Кіраўніцтва імкнецца апраўдаць гэты прарыў спасылкай на „об'ектыўныя" прычыны

Комсамол павінен аддаць усе сілы, каб зьняць з плеч пабудоў цяжар прарыв[у]

МЫ АБАВЯЗАНЫ АЎЛАДАЦЬ ВУЧАСТКАМ БУДАЎНІЦТВА

На будаўніцтве прарыў

Будаўнічая програма Мендзяржбуду выканана на 65 проц. У перакладзе на мову жыцьця гэта азначае, што дзесяткі заводаў і фабрык не ўключыліся ў сталёвы марш індустрыі краіны. У перакладзе на тэмпы, гэта рабскія тэмпы адставаньня, якія ўварваліся ў тэмпы эпохі пяцігодкі лічбамі ганебнага прарыву.

Адна з найбольш значных будорганізацый Менску—Мендзяржбуд, якая вытварыла ў бягучым сэзоне працу на 11 мільёнаў рублёў, паставіла на парадак дня пытаньне аб падрыхтоўцы да будсэзону 1931 году. Тое, што гутарка ідзе аб будаўнічым сэзоне, а не аб бесьперапынным будаўнічым годзе, зьяўляецца вельмі характэрным, бо праца, якая дагэтуль праробленая кіраўнічымі органамі і інжынерна-тэхнічным пэрсоналам, зусім недастаткова, а бязьдзейнасьць у гэтай галіне фактычна ўжо прывяла, у зьвязку з наступам халадоў, да спыненьня прац па цэлым шэрагу об'ектаў, што фактычна абмежавала сэзон будаўнічае працы.

Падводзячы вынікі будаўнічага сэзону 1930 году, мы атрымаем малюнак, што програма ў 11 мільёнаў выканана толькі на 6, прычым эфэктнасьць укладзеных у будаўніцтва сэзону 1930 году сродкаў зусім нізкая, бо з усіх распачатых об'ектаў ніводны завод, ніводная фабрыка не былі аддзены ў эксплёатацыю. Гэтая акалічнасьць яшчэ больш паглыбляе значнасьць прарыву.

88—11

„З 88 асоб інжынэрна-тэхнічных працаўнікоў Мендзяржбудаб'яднаньня ў грамадзкай працы прымае ўдзел толькі 11",—гаворыць рабочая брыгада па праверцы працы ІТР у сваіх вы[нагах].

Вытворцы прац, тэхнікі, дзесяцкія, якія працуюць непасрэдна на пабудове, не былі ўдарнікамі, не былі організатарамі ўдарных мас рабочых. Яны не біліся па-бальшавіцку за лічбы пляну, а ў выніку пляны не выкананы. Значная доля віны за прарыў ляжыць на іх.

Кіраўнічыя органы Усебеларускага бюро будаўнічай інжынэрна-тэхнічнай сэкцыі, раённых бюро і нізавых бюро ІТР праявілі опортуністычную бязьдзейнасьць па галоўных галінах уключаньня ўсяго інжынэрна-тэхнічнага пэрсоналу ў агульны струмень ударнага будаўніцтва, нават не правёўшы належнай прапрацоўкі адозвы ЦК (калі не лічыць прыгожых рэзолюцый).

Хаос замест плянаў

Паспрабуем зрабіць аналіз прычын, якія абумовілі прарыў.

Патрова прарыву акрэсьлілася ўжо ў сярэдзіне сэзону, але рабочая маса засталася не мобілізаванай на барацьбу з прарывамі. На большасьці пабудоў панаваў хаос, бясплянавасьць. Рабочыя не ведалі пляну працы свае́й пабудовы, а часам яго не ведалі і непасрэдныя вытворцы прац. Адсутнасьць дасканалага пляну прывяла да нерацыянальнага выкарыстаньня рабсілы. Асноўны паказчык соцспаборніцтва—выкананьне заданьня ў тэрмін—адсутнічала, што, бязумоўна, вельмі адмоўна адбілася на разгортваньні соцспаборніцтва і ўдарніцтва на будаўніцтве.

На об'ектах, дзе быў распрацаван дэтальны плян, праца дала значны эфэкт. Бяручы за прыклад працу ўдарнай комсамольскай брыгады на пабудове корпусу абутковай фабрыкі, мы гэта давядзем наочна.

Уся праца вялася з вызначэньнем тэрмінаў. Напрыклад:

Кладка першага паверху, скачэньне апалубкі для бэтонаваньня першага перакрыцьця, арматурныя работы на першым паверху і г. д. У выніку ўдарныя арцелі муляроў, цесьляроў, арматуршчыкаў узялі высокія тэмпы і намнога павысілі вытворчасьць працы.

Тут рабочы-ударнік — сьвядомы ўдзельнік выкананьня пляну. Мэталісты Якубовіч, напрыклад, працаваў 24 гадзіны бесьперапынку калі да бэтона-мешалкі не зьявілася зьмена, бо ён добра разумеў, што бэтонаваньне трэба скончыць за 4 дні, прагул зьмены—азначае прарыў. Вось чаму на гэтай ударнай пабудове мы былі сьведкамі сапраўднага энтузіязму будаўнікоў, дзе кожны рабочы сёньня-ж бачыць вынікі свае ўдарнае працы. Вось чаму на пабудове абутковай фабрыкі не было ніводнага прагулу, тады як на іншых пабудовах Мендзяржбудаб'яднаньня за тры месяцы было 3316 прагулаў, што складае 2 проц. агульнага ліку прапрацаваных дзён.

І вось у гэтае „царства пляну" ўліваецца ўвесь хаос і бясплянавасьць кіраўніцтва, які кіраўнікі завуць чамусьці плянам. Вытворцу працы абутковай фабрыкі запрапанавалі скончыць пабудову да 1-га студзеня 1931 г.Ваконныя пераплёты абяцалі даслаць 15 сьнежня. Гэта значыць, што на пабудове трэ' будзе за два тыдні выканаць наступную працу: уставіць ваконныя рамы, ацяпліць трохпавярховы корпус, выканаць усе тынкавальныя работы і іншую аправу. Зразумела, што зрабіць усё гэта ў такі тэрмін немагчыма.

Што гэта? Толькі бясплянавасьць.

Яны здаволены, яны з гонарам адпачнуць

Гэта галавацяпства найвышэйшага гатунку, гэта—дэзорганізацыя працы, гэта—справа рук бюрократаў, калі не сказаць большага.

„Тая акалічнасьць, што дагэтуль плян быў выкананы толькі на 35%, а цяпер ужо даведзен да 65%, сьведчыць аб тым, што рабочыя масы будаўнікоў сапраўды мобілізаваны на выкананьне пяцігодкі ў 4 гады, сапраўды ўзялі ўдарныя тэмпы працы," —піша адзін з кіраўнікоў Мендзяржбудаб'яднаньня ў шматтыражцы „Чырвоны Будаўнік".

Гэтыя словы досыць яскрава гавораць аб опортуністычнай існасьці кіраўніцтва Мендзяржбуду. У той час, калі ўся краіна змагаецца за выкананьне пяцігодкі ў 4 гады, за выкананьне і перавыкананьне прамфінпляну, дзеля кіраўнікоў Мендзяржбудаб'яднаньня зопіць 65 проц. выкананьня свайго будфінпляну, яны ўжо здаволены і з гонарам сабраліся адпачываць. „Аб'ектыўныя" на суб'ектыўнай падкладцы.

„Цэлы шэраг об'ектыўных і суб'ектыўных прычын",—распачаў свой даклад кіраўнік Мендзяржбуду конфэрэнцыі ўдарнікаў—будаўнікоў. Зрабіўшы гэткі дыплёматычны ўступ, ён далей пачаў рассоўваць прычыны па графах об'ектыўнасьці і суб'ектыўнасьці.

— „Мы мелі вельмі дрэннае становішча з рабсілай,—недахоп не, які адчуваецца ува ўсёй прамысловасьці, а таксама вялікую цякучасьць рабочых на будаўніцтве.

Мы адчувалі значныя цяжкасьці з транспартам. Недахоп транспарту не даваў магчымасьці нармальна перавозіць матар'ялы з об'екту на об'ект, своечасова забясьпечваць пабудовы матар'яламі". Сказаўшы яшчэ пару слоў адносна суб'ектыўных прычын прарыву, ён фактычна пакінуў гэтую графу пустою, і на гэтым ско[нчыў] даклад.

Недахоп матар'ялаў з першага гляду здаецца прычынай зусім о[б'ек]тыўнай. Ён, ведаеце, пасылаў у [...] зын, але там матар'ялу няма. Ка[лі] кінуць усе спробы замазваньня [...] існасьці, яскрава акрэсьліцца ўся [суб']ектыўнасьць гэтае прычыны. С[...] ючыся, што „об'екуўныя выве[...] нічога не рабілася для мобілі[зацыі] ўнутраных рэсурсаў, для рацы[яналь]нага выкарыстаньня матар'ялаў. [У] цэнтральных майстэрнях Мендзяр[жбуд]аб'яднаньня 25 проц. пілаванага [лесу] во ідзе ў адкіды. Зусім лёгка [ў]сабе колькасьць і каштоўнасьць кінутага дзякуючы злачынным ад[носі]нам да матар'ялу. У гэтых-жа май[стэр]нях без усялякае патрэбы ляжаць [...] бы, якія неабходны на пабудов[ах]. Вось дзякуючы гэтаму і яшчэ ц[элы] шэрагу падобных фактаў мы пе[ра]сім гэтую прычыну з графы о[б'ек]тыўных у графу сугуба суб'екты[ўнай] прычыны ганебнага прарыву.

Не хапае рабочых.

А як з тымі, якія ёсьць?

На пабудове Дому Ўраду [...] ная брыгада чорнарабочых вык[ары]стоўваецца... для абмятаньня с[...] ад сьнегу. Рабочыя абураюцца, [пра]тэстуюць. Арматуршчыкі, у якіх [ад]чуваўся значны недахоп, цяпер [вы]карыстоўваюцца ў якасьці чорнара[бочых] з-за таго, што адміністрацыя с[вое]сова не паклапацілася абстал[ёўкай] цяплякі для працы. Партыя арм[атур]нага жалеза была прывезена на „[...] вод", затым перавезена на Дом У[раду] і толькі пасьля ўжо—на пабу[дову] абутковай фабрыкі, дзе яна была [вы]карыстана. Колькі згублена раб[очых] дзён! Колькі згублена конскіх [...] (аб транспорце ніжэй). Лічбы [...] хунку скідаюць гарнітур об'ек[тыў]насьці і з гэтага пункту „дэкляр[...]

Бясчынства за бясчынств[ам]

Механізмы на пабудовах вы[кары]стоўваюцца толькі на 15 проц[...] значыць, што пад'ёмныя мэха[нізмы], бэтонамешалкі, цыркулярныя [пілы і] інш. працуюць не больш адна[е га]дзіны ў дзень, а рэшту часу ма[шыны], якія ў значнай колькасьці з[...] рабочую сілу,—стаяць.

Што гэта? „Об'ектыўныя пр[ычыны]"? Колькі рабочых дзён, гэткіх да[ро]рагіх у разгары будаўнічага сэзону, засто[...] пахаваным ў замёрзшых кол[...] ш[...] н?

Што-ж тут? Толькі суб'екты[ўныя] прычыны? Не! Скажэце навошта [па]стаўлена ў корпусох Унівэрсытэ[ту] Гаража 40 матораў у адну-па[...] конскія сілы дзеля шчупнай [...] цыі? Значная колькасьць не пр[...] навошта такі дарагі мёртвы ка[піта]л?

Чаму, не гл дзячы на спэцыяль[ную] пастанову ўраду, якая забарана[е вы]карыстоўваньне мэталяў у неп[раму]словым будаўніцтве, у галоўным [кор]пусу гаража ўстаўлены жал[езныя] ваконныя рамы? Колькі там кіл[...] штоўнага жалеза? Вы паспр[абуеце] тлумачыць гэта архітэктурнымі [...] ваньнямі. Дзе-ж былі спэцыял[істы], абязаўшыя бай-отаваць тыя про[екты], якія, выходзячы толькі з архітэ[ктур]ных меркаваньняў аўтара, прадуг[лёўв]аюць вялікую затрату дэфіцы[тных] мэталяў?

Няма транспарту

Жалеза, аб якім мы гаварылі [вы]шэй, тры разы перавозілася з [...] довы на пабудову. На пабудову [...] мунар", якой патрэбны былі [...] дзюймовыя дошкі, прывезлі [...] чацьвёртныя палі. А таму, што [іх] там былі непатрэбны, дзесяткі [...] віў рабочых склалі гэтыя до[шкі ў] штабель, і будуць яны ляжаць [...] без усялякай патрэбы.

А прарыў, як кажа кіраўнік [Мен]дзяржбуду,—прычына об'ектыўн[ая].

Мендзяржбудаб'яднаньне, у па[...] бясплянавасьці, своечасова не па[кла]пацілася набыць транспарт у [...] сэзону, калі быў час не толькі д[...] але і дзейнічаць у гэтым напр[амку]. Адумаліся ўжо ў сярэдзіне с[эзону], калі „об'ектыўная прычына" пр[...] пагражаючыя памеры ў зрыве [будаў]ніцтва. У парадку бясплян[авасьці] Мендзяржбудаб'яднаньне пачало [...] мі ва скупляць коней і складаць [...] абоз. Купілі 100 коней і на гэты[м па]ставілі кропку.

Вось факты суб'ектыўнасьц[і, пры]чын прарыву ў выніку опортун[істыч]най дзейнасьці Мендзяржбуду.

А. Со[...]

Кіраўнік Мендзяржбуду: Плян, кажаш, ня выканан?
Дык гэта-ж „об'ектыўна...

ПАВАРОТ ЗРОБЛЕН

Напярэдадні IX зьезду УсеЛКСМ

Два з паловай гады, якія прашлі пасьля VIII зьезду УсеЛКСМ, былі для комсамолу першымі гадамі яго працы ва ўмовах рэконструкцыйнага пэрыоду. Пераход ад аднаўленчага пэрыоду да рэконструкцыйнага патрабаваў ад саюзу карэннай перабудовы яго дзейнасьці, перабудовы зьместу, мэтодаў і форм саюзнай работы. Якія-ж вынікі гэтай перабудовы на сёньнешні дзень, з чым прыходзіць саюз да свайго дзевятага зьезду?

Восьмы зьезд намеціў агульныя абрысы перабудовы ў адпаведнасьці з задачамі рэконструкцыйнага пэрыоду. VI усесаюзная конфэрэнцыя саюзу ўжо больш выразна азначыла задачы перабудовы, і, першыя, вынікі разьвіцьця за першы год пяцігодкі падсумаваў сьнежаньскі пленум ЦК УсеЛКСМ у 1929 годзе. Да гэтага часу комсамол ужо выявіў сябе, як ініцыятар соцспаборніцтва і організатар масавага руху ўдарных брыгад, узбудзіў да жыцьця „лёгкую кавалерыю", а ў шэсцы разгарнуў [...] за колектывізацыю і ўраджай.

Адна, сьнежаньскі пленум адзначыў недастатковасьць гэтых посьпехаў, адзначыў павольнае ажыцьцяўленьне рашэньняў VI конфэрэнцыі аб прыстасаваньні работы саюзу да задач рэконструкцыйнага пэрыоду. Пленум констатаваў „адставаньне тэмпаў работы УсеЛКСМ ад узрастаючых тэмпаў соцыялістычнага будаўніцтва і адставаньне саюзнага кіраўніцтва ад новых задач, якія паўсталі перад комсамолам у рэконструкцыйны пэрыод".

Пленум адзначыў у сваіх рашэньнях, што „ячэйкі і камітэты часта працуюць з тым-жа зьместам, тым-жа колам пытаньняў, а часам і тымі-ж мэтодамі, якімі яны працавалі ў аднаўленчы пэрыод". Пленум указаў таксама, што задача клясавага выхаваньня моладзі ў рэконструкцыйны пэрыод павінна галоўным чынам вырашацца на вучастках гаспадарчага будаўніцтва.

Падкрэсьліўшы, што адставаньне тэмпаў перабудовы надта небясьпечна для саюзу, сьнежаньскі пленум запісаў у сваіх рэзолюцыях, што „галоўная задача—хутчэй павярнуць саюз тварам да пашыранага пэрыоду рэконструкцыі" і такім чынам задачу павароту саюзу тварам да гаспадарчага будаўніцтва сформуляваў як асноўную, рашаючую задачу саюзнай работы на другі год пяцігодкі.

Другі год пяцігодкі прашоў. Прашла ўжо першая палова пяцігодкі. З якімі-ж вынікамі прыходзіць комсамол да свайго дзевятага зьезду, ці зрабіў ён паварот тварам да гаспадарчага будаўніцтва?

На падставе ўсёй практыкі работы комсамолу за апошнія гады, на гэтае пытаньне можна даць толькі станоўчы адказ. Так, паварот комсамолу тварам да задач гаспадарчага будаўніцтва зараз у асноўным зроблен, і тое адставаньне, якое год назад адзначыў сьнежаньскі пленум, зараз у асноўным пераможана саюзам.

Гэтага могуць ня бачыць толькі політычна сьляпыя людзі, ці паклёпнікі тыпу Бутыркіна, якія каркаюць аб „крызісе комсамолу".

Зараз цяжка знайсьці вытворчую ячэйку, якая-б не займалася пытаньнямі барацьбы за прамфінплян, за ўдарніцтва. Зараз цяжка знайсьці такую вясковую ячэйку комсамолу, якая-б у асяродак свае́й увагі не ставіла пытаньні колгаснага будаўніцтва, хлебазагатовак і г. д.

Няма ніякага сумненьня, што пытаньні ўдзелу комсамолу ў гаспадарчым будаўніцтве сталі зараз асноўнымі, стрыжнявымі пытаньнямі ўсёй дзейнасьці саюзу.

Трэба да канца зразумець агромністае значэньне гэтага зруху. Трэба рашуча асудзіць тых, хто не разумеючы гэтага зруху і працягваючы гаварыць аб тым, што саюз усё яшчэ знаходзіцца ў „палосе пав роту...", цягне гэтым самым саюз назад, на пройдзеныя позыцыі і тармозіць далейшае разьвіцьцё саюзу, яго далейшую работу над вырашэньнем новых задач, якія зараз, пасьля павароту, стаяць перад комсамолам.

Адначасова недапа і пераацэньваць посьпехі. Трэба бачыць, што паварот адбываецца нераўнамерна, што ёсьць шэраг організацый, галоўным чынам нізовых, якія яшчэ знаходзяцца ў стадыі павароту. Задача падцягваньня адстаючых ня можа быць забыта і павінна на сабе сконцэнтраваць увагу ўсяго саюзу.

Разам з гэтым трэба памятаць, што зрабіўшы паварот, комсамол яшчэ ня можа быць поўнасьцю і цалкам задаволен дасягнутай якасьцю свае́й работы на гаспадарчых вучастках. Многія новыя задачы, пастаўленыя сучасным этапам рэконструкцыйнага пэрыоду, яшчэ недастаткова ўзяманы саюзам (замацаваньне ўдарніцтва, перавод яго на вышэйшую ступень, асвоена новай тэхнікі, рацыяналізацыя, унутрыколгаснае будаўніцтва і г. д.). Комсамол яшчэ недастаткова ўмее сконцэнтроўваць сілы на вузлавых вучастках будаўніцтва (вугаль, транспарт). Мы яшчэ дрэнна ўмеем расстаўляць сілы і перабудоўваць іх. Супакойвацца на посьпехах далёка нельга. Трэба бачыць новыя задачы, якія перад намі высоўвае кожны дзень у галіне рэконструкцыі, трэба навучыцца сконцэнтроўваць сілы на гэтых задачах.

Комсамол дабіўся павароту тварам да гаспадаркі пад кіраўніцтвам партыі, змагаючыся з правымі і „левымі" опортуністымі ў комсамоле. Правыя опортуністыя цягнулі саюз назад ад задач рэконструкцыі, выступаючы за зьніжэньне тэмпаў, супроць форсаваньня колгаснага будаўніцтва, за перавыхаваньне кулака ў комсамоле і г. д., перашкаджаючы саюзу ствараць паварот. „Левакі", з другога боку, штурхалі саюз на шлях шкодных адносін да задач бягучай політыкі, абвешчваючы конкрэтную работу комсамолу па ўдзелу яго ў будаўніцтве—дзялячцтвам і гэтым таксама тармозячы паварот.

Саюз пасьлядоўна перамагаў гэтыя опортуністычныя наскокі. Далейшым свае задачы саюз зможа выканаць толькі пры рашучай барацьбе за генэральную лінію партыі, супроць правага ўхілу, як галоўнай небясьпекі сучаснага пэрыоду і супроць „левых" фразёраў, непрымірыма адбіваючы ўсё новыя і новыя спробы опортуністых атакаваць комсамол.

Ф. [illegible]

Брыгада „Чырвонай Зьмены“ ў Гомелі

Праводзім праверку выкананьня рашэньняў ЦК УсеЛКСМ

Шэраг комсамольскіх колектываў і ячэек ігноруюць рашэньні партыі і саюзу па ўдзелу ў нацкультбудаўніцтве

МАХРОВЫМ ВЫЛАЗКАМ ВЯЛІКАДЗЯРЖАЎНАГА ШОВІНІЗМУ НЕ ДАЕЦЦА НАЛЕЖНАЙ ПОЛІТЫЧНАЙ АЦЭНКІ І ПАТРЭБНАГА АДПОРУ

Забясьпечыць мобілізацыю мас комсамольцаў і працоўнай моладзі на выкананьне задач масавай прадзьездаўскай самаправеркі

Вучастковы міліцэйскі наглядчык рапартаваў свайму начальству:

Нач. 2-го отделения милиции г. Гомеля.

Прилагая при сем исполнительный лист за № 1332 еврейской камеры, сообщаю, что не выполнен мною до настоящего времени ввиду того, что из **жителей вверенного мне участка не нашлось ни одного гражданина, который бы мог перевести настоящий исполнительный лист...**

У Н-скім вучастку ў Гомелі па вельмі „аўторытэтвай“ крыніцы не знайшлося аніводнага яўрэя, які-б ведаў яўрэйскую мову. І гэта ў Гомелі, дзе большасьць паловы насельніцтва—яўрэі.

Гэта было ў пачатку 1930 году. Наглядчыку абясьцілі вымову, пісалі ў газэтах. А потым, нагаварыўшы, ахрану-ж забыліся. Зрабіць з гэтага выпадку, як і з шэрагу іншых, патрэбныя вывады, якія-б забясьпечылі ажыцьцяўленьне нацыянальнай політыкі партыі—забыліся, а можа і проста не палічылі патрэбным.

Міліцэйскі наглядчык 2-га вучастку аказаўся нябарака толькі нападным і галапуцым вучнем сваіх настаўнікаў, што сталі ля руля кіраўніцтва паасобнымі ўстановамі Гомельскай губерні яшчэ ў тыя часы, калі вырашалася пытаньне аб далучэньні Гомельшчыны да БССР. „...Калі ўзьнікла зусім неабходнае з пункту погляду савецкай нацыянальнай політыкі, зусім наспрэчнае пытаньне аб далучэньні гэтых губерняў (**Гомельскай і Віцебскай**—А. Л.) да Беларусі, знайшлася значная колькасьць савецкіх і партыйных работнікаў, якія пачалі даказваць, што ніякіх беларусаў у Віцебскай і Гомельскай губернях ня жыве, ніхто там беларускай мовы не разумее і г. д.“. „**Гэтыя комуністыя ўпадобіліся тым польскім чыноўнікам, якія** прылічаюць сотні тысяч беларусаў і украінцаў — жыхароў тэрыторыі былешняй Польшчы да палякаў з тым, каб давесьці польскі характар заселеных Польшчай украінскіх і беларускіх земель“ (Н. Папоў „**Кастрычнікаўская рэволюцыя і нацпытаньне**“, стар. 62).

Праводзячы пад кіраўніцтвам КП(б)Б нязьменны курс на ажыцьцяўленьне ленінскай нацыянальнай політыкі партыі і на грунце гэтага ў умовах БССР рашучы курс на беларусізацыю, як дзейны сродак умацаваньня дыктатуры пролетарыяту і далейшага пасьпяховага разгортваньня социялістычнага будаўніцтва—пакінулі далёка ззаду гэтыя антыпартыйныя размовы і настроі.

І Гомель, бясспрэчна, мае значны зрух (з тых часоў, да якіх адносіцца пададзеная намі вытрымка з кнігі Н. Папова) у справе ажыцьцяўленьня нацполітыкі партыі па ўсіх галінах нацыянальна-культурнага будаўніцтва.

Нацполітыцы адвялі задворкі

Але-ж гомельскія організацыі ў прыватнасьці гарадзкая комсамольская організацыя адвяла нацполітыцы партыі ў практычнай рабоце комсамолу пачэснае месца на задворках.

Ісаднокрацъ уже вывосіўся шэраг строгіх і найстражэйшых рашэньняў аб канчатковых тэрмінах сканчэньня беларусізацыі па Гомелю.

Але-ж гэтыя рашэньні ў большасьці сваёй, і асабліва ў тых пунктах, якія датычаць гомельскага комсамолу, засталіся нявыкананымі. У сьнежні месяцы мінулага году бюро Гомельскага акругкому КП(б)Б вынесла рашучую пастанову аб канчатковай беларусізацыі партыйнай і комсамольскай організацый. А ў 1930 г. пры праверцы ведаў беларускай мовы, з 117 правераных комсамольцаў беларускую мову ведала толькі 16 чалавек. З ліку правераных 922 работнікаў савецка-кооперацыйных і профсаюзных устаноў аказалася, што ведаюць пісьмовую беларускую мову 633, а ўмее гаварыць па-беларуску толькі 117.

Комсамольская організацыя Гомелю беларусізавана толькі ў паасобных выпадках. **Актыў у пераважнай большасьці беларускай мовай не карыстаецца ні ў ячэйках, ні ў штодзённым жыцьці.**

У гаркамоле такое-ж становішча, як і ў ячэйках. Вельмі рэдкія выступленьні ў беларускай мове на бюро гаркамолу, на сходах і нарадах актыву.

„Саботаж ёсьць саботаж“

Яны, актыў „бязумоўна не супроць лініі партыі ў ажыцьцяўленьні нацыянальнай політыкі ў праведзеньні беларусізацыі“, але-ж гэтыя актывістыя дэўрушнічаюць перад партыяй і комсамолам, бо на справе беларускай мовай не карыстаюцца і, абцягваючы не вывучыць, так-жа планамерна і сыстэматычна адсоўваюць надалей тэрміны аўладаньня беларускай мовай.

Гомельскі Гаркам яшчэ да гэтага часу ня прыняў належных мер да вылазак вялікадзяржаўнага шовінізму сярод комсамольцаў і актыву.

„Комсамол Беларусі павінен сыстэматычна працаваць па ўкараненьню ў масах беларускай мовы, рашуча змагаючыся з саботажам вывучэньня яе, як у асяродзьдзі комсамолу, так і актыву, бо саботаж ёсьць адна з праяў вялікадзяржаўнага шовінізму“.

(З пастановы ЦК УсеЛКСМ па дакладу ЦК ЛКСМБ)

Між тым, заяды саботаж у вывучэньні беларускай мовы комсамольскай організацыяй і актыву ў Гомелі прыхільны называць больш мякка, і ўжо ні ў якім разе не прызнаюць вялікадзяржаўнага расійскага шовінізму.

Па сьлядох прарываў

Асабліва дрэнна стаіць справа з беларусізацыяй на чыгуначным вузле. Тут зусім зацьвердзена, за політычную сьлепату да праяў вялікадзяржаўнага расійскага шовінізму, распушчана партыйнае і комсамольскае кіраўніцтва.

На заводзе імя Лапцуцкага—найбуйнейшым у Гомелі прадпрыемстве—амаль адсутнічае работа, як партыйнай, комсамольскай ячэйкі, так і профорганізацый, па практычнаму ажыцьцяўленьню беларусізацыі.

На заводзе Гомсельмаш толькі 4-га сьнежня гэтага году ў партыйным камітэце абгаварвалася пытаньне аб неабходнасьці пераводу працы канцылярыі на беларускую мову. Партыйны і комсамольскі колектывы нічога практычнага ў справе беларусізацыі не зрабілі. Нават пратаколы бюро партыйнага колектыву вядуцца на расійскай мове.

Магчыма, што тут „вінавата“... машыністка, тэхсакратар бюро партколектыву. Але, машыністка не ўмее перакладаць з расійскай мовы на беларускую. Бывае, што ў дрэнным праведзеньні беларусізацыі па ўстанове вінавата бязумоўна... машыністка. У адной з устаноў Гомель - вясковага раёну, загадчык, член партыі, адмовіўся прыняць на працу машыністку па той прычыне, што яна ня ўмее добра пера-

„Я ня супроць лініі партыі, але лічу... што беларускую мову вывучаць ня трэба“.

кладаць з расійскай мовы на беларускую, хоць друкаваць па-беларуску можа. „Помилуйте—развёў ён рукамі,—на что-же она машинистка, если переводить не умеет, кто-же тогда переводить будет“? Менавіта так разумеюць беларусізацыю ў шмат якіх установах Гомелю.

У профтэхшколе металістых на сходзе комсамольскай ячэйкі быў шэраг яўна контррэволюцыйных вылазак вялікадзяржаўнага шовінізму, аб якіх у свой час пісала „Чырвоная Зьмена“. У гэтай-жа школе на лекцыі па нацыянальнай політыцы, на другім курсе электрыкаў, вучань Карпенка выступае з такой заявай: „Я ня супроць лініі партыі, але лічу... што мне, як расійцу, беларускую мову вывучаць ня трэба, і ніхто мяне ня мае права прымушаць“. Комсамольскі групорг гэтай клясы **Кацман** лічыць сваім абавязкам выступіць у абарону Карпенкі. Ніхто з прысутных комсамольцаў не дае рашучага адпору такім „установачкам“.

Настаўніца профшколы **Стакоўская** за прапанову вывучаць беларускую мову абурылася ў сваіх вялікадзяржаўных пачуцьцях і тут-жа адказала: „Я не позволю себе коверкать великий русский язык“.

І ў навучальных установах Гомелю, там, дзе выхоўваюцца будучыя пролетарскія кадры для краіны, яшчэ жывы „польскія чыноўнікі“, якія ўпарта ігноруюць праведзеньне нацполітыкі партыі.

У дзяржаўным Лесатэхнікуме 8 профэсароў не пераклалі сваю працу на беларускую мову. Матывы—„мы ў БССР зусім нядаўна“. „Зусім нядаўна“—гэта тры гады. Прозьвішчы профэсароў—Кальцоў, Мельнік, Валенаў і інжынер Шуроўскі. Разам з імі на тых-жа позіцыях сьпяваюць і вядомыя працаўнікі-комуністыя Сяргейчык і Трудалюбаў. У іх таксама „не хапіла часу“ для беларусізацыі.

„У Беларусі ёсьць БелАПП, а ў Гомелі—філія“

Партыйныя і комсамольскія ячэйкі не даюць своечасовага і належнага адпору праявам вялікадзяржаўнага расійскага шовінізму, не ўзьнімаюць вакол гэтых пытаньняў грамадзкай думкі, чым толькі патураюць варожым вылазкам падобнага роду.

Вялікадзяржаўны шовінізм праслізгвае і ў імкненьнях затушаваць існаваньне беларускай пролетарскай літаратуры, прадставіць справу так, што ў беларускай літаратуры ніякай клясавай барацьбы няма.

У першых лічбах сьнежня ў Гомелі адбываліся літаратурныя вечары з удзелам мясцовых БелАПП'аўцаў і расійскіх пісьменьнікаў. На адным з такіх вечароў тутэйшы літаратуразнаўца Чарнышова трымала прамову аб становішчы і шляхох разьвіцьця пролетарскай літаратуры. Дакладчыца гаварыла больш гадзіны. Але для беларускай літаратуры ў не знайшлося дакладна наступныя выразы: „У Беларусі ёсьць БелАПП, у Гомелі ёсьць філія БелАПП'у, у філіі нам найбольш вядомы поэты Ракіта і Сабаленка. Потым яшчэ пару слоў у канцы дакладу аб „Полымі“, як старэйшым аб'яднаньні пісьменьнікаў. І гэта ўсё. Клясавая барацьба ў літаратуры ідзе ў СССР, але Беларусь яна (дзякуй богу) не закранула. Мы пытаемся ў мясцовых партыйных організацый, культурна-асьветных, як кваліфікаваць такія прамовы і сьлепасьць работнікаў культпропу да падобнага роду выступленьняў.

І гаркам комсамолу і комсамольскія ячэйкі ў баку ад работы філіі БелАПП'у, у баку ад заклiку ўдарнікаў у літаратуру. У філіі ёсьць комсамольцы, але організацыя імі не кіруе. Для шмат якіх комсамольцаў і актыву беларуская літаратура—неразгаданы рэбус. У бібліотэках рабочых клюбаў ледзь-ледзь можна знайсьці беларускія кнігі. Прыкладам можа служыць бібліотэка імя Чарнышэўскага пры саюзе саўгандальслужачых, дзе для беларускай літаратуры адведзена адна паліца на некалькі кніжак.

У ролі нацдэмаў

У Беліцкатэхнікуме загадчык вопытна-паказальнай школы Карпук у сваёй працы праводзіў яскрава акрэсьленую нацыянал-дэмократычную політыку. У выніку вопытна-паказальная школа ператварылася ў цытадэль зьбіраньня і распаўсюджваньня вопыту нацыянал-дэмократычнай контррэволюцыйнай пропаганды сярод вучняў і паказчыкам сьлепасьці мясцовай партыйнай і комсамольскай ячэек. А як вынік пропаганды Карпука, у гэтай школе выяўляліся лёзунгі: „Няхай жыве вольная Беларусь“.

У Савпартшколе, дзе зусім незначная колькасьць партыйных настаўнікаў, а ў асноўным усе наса савпартшкольцаў партыйцы, аграгуртоў у большасьці свайго партыйнага складу паставіў вядомую нацыянал-дэмократычную п'есу Ц. Гартнага „Перамена“. У гэтай п'есе ў ролі аднаго з першых герояў, прыхільніка адзінага „прыгнечанага“ беларускага народу, выступаў ніхто іншы, як культпроп партыйнай ячэйкі. А за культпропам у гэтай-жа п'есе члены партыі і савпартшкольцы з вялікім натхненьнем трагічна выконвалі ролі нацыянал-дэмократаў і прыгнечаных „кулакоў“. Ужо і зараз, калі ёсьць пастанова ЦК партыі па гэтай справе, вуроکі савпартшколы па комсамольскай організацыі не прапрацаваны. Гэты факт ня выкарыстан для яшчэ большай мобілізацыі комсамольскай організацыі на барацьбу за генэральную лінію партыі ў нацпытаньні.

Шматлікія вылазкі шовіністых, контррэволюцыйных нацыянал-дэмократаў і антысемітаў не сустракаюць яшчэ належнага адпору ў комсамольскай організацыі.

Ал. Ліпнёвы.

Юнкоры пішуць

Старыя вельмі часта наведваюць Рудакоўскую (Хойніцкі раён) хату-чытальню. Некаторыя комсамольцы, замест скарыстаць гэту цягу да культуры і правесьці належную працу сярод працоўнага сялянства, заб'раюцца ў якую-небудзь хату і іграюць у карты.

Асабліва вызначаюцца ў гэтай „працы“ Мікіценка В., Каваленка А., Матліцкі і інш.

Кустаў і Сьвярчок.

***

Комсамолец Гурко Мікола з ячэйкі Крупскага раёну не разумее сэнсу хлеезагатовак. Гэты „комсамолец“ вядзе агітацыю сярод сялян за тое, каб не здаваць лішкі. „Нам дзяржава нічога не дае і мы ёй нічога не дамо“,—гаворыць ён. Было-б мэта годна, каб ячэйка пагаварыла аб гэтым „комсамольцы“.

Каралёў.

***

У ячэйцы ЛКСМБ абкомтрэсту гор. Менску не праводзіцца ніякай культмасавай работы. Ячэйка лічыць, што культмасавая праца не датычыцца яе.

Трэба нарэшце зразумець, што культмасавая праца—гэта неабходная частка працы ячэйкі.

Круткевіч.

***

Комсамольская ячэйка саўгасу Дукора вельмі слаба ўдзельнічае ў праводзімых партыяй і комсамолам політычных кампаніях. Для прыкладу возьмем перавыбары сельсаветаў. Тут комсамольцы яшчэ не разгарнулі як належыць працу. Трэба жывей разгарнуць на ўзьнятыя пытаньні.

Поэт „Ч. З.“ М. П.

***

У колгас „Чырвоны Профінтэрн“ Сьмілавіцкага раёну, прынялі папа Рубановіча. У канцы 1929 г., дзякуючы таму, што шэраг вёсак прыходу Рубановіча падпісаўся адчыніць царкву і перадаць яе пад дом культуры, поп адмовіўся ад свайго царкоўнага сану. Цяпер Рубановіч у колгасе служыць аграномам. Ён цэлы дзень ходзіць заклаўшы рукі за пояс і насьміхаецца над ударнікамі, якія праводзяць соцспаборніцтва. У папа адабралі дом, але ён паставіў новы.

РК КП(б)Б неабходна праверыць, як і чаму поп раптам ператварыўся ў агранома-колгасьніка.

Свой.

Станем шэфамі балотных нетраў

Мэліорацыя і торпаздабыча—важныя вагары соцыялістычнай рэконструкцыі гаспадаркі Беларусі

Праца за балотны вугаль, новымі магістралямі пакрыць балоты—вось патрабаваньне, якое прад'яўляецца комсамолу рэконструкцыйным пэрыодам

У паход за балотны вугаль

Балотны вугаль—торп зьяўляецца адным з прыродных багацьцяў Савецкай Беларусі—больш 20 проц. тэрыторыі знаходзіцца пад торпянымі пакладамі. Запасы торпу паводле матар'ялаў НКЗ БССР у 12 разоў перавышаюць запасы ўсёй драўніны Савецкай Беларусі.

Торп зьяўляецца, як танны апал для прамысловасьці, утварэньня энэргетычнай базы; як мінэральнае ўгнаеньне для павышэньня ўраджайнасьці, як продукт на тэхналёгічныя і хімічныя перапрацоўкі і т. д. і т. д.

Тав. У. І. Ленін яшчэ ў 1920 годзе ў сваей прамове на 8-м зьезьдзе саветаў сказаў: „Торп—гэта той апал, якога у нас вельмі і вельмі шмат, але скарыстаць яго мы не можам з тае прычыны, што нам даводзілася дагэтуль працаваць у цяжкосных умовах". Гэтыя словы тав. Леніна былі сказаны ў той час, калі краіна саветаў была акружана кальцом інтэрвэнтаў, калі выкінутыя за борт генэралы імкнуліся зьнішчыць уладу саветаў.

Але і ў той час тав. Ленін выказаўся за здабычу і ўжываньне торпяных багацьцяў нашай краіны. І ў 1922 г. тав. Ленін у лісьце да А. В. Луначарскага пісаў: „... каб павялічыць торпаздабываньне, трэба шырока наладзіць прапаганду-лістоўкі, брошуры, перасоўныя выстаўкі, кінэматографічныя здымкі"...

З таго часу прайшло 10 год. Пролетарыят сумесна з працоўным сялянствам пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі магутнымі тэмпамі будуе соцыялістычную краіну.

За невялікі час у нас у Савецкай Беларусі, як і ў астатніх савецкіх рэспубліках, узрасьлі новыя волаты соцыялістычнай індустрыі, саўгасы і колгасы.

На Асінаўскіх торпяных балотах, дзе калісьці пры царскім урадзе не ступала нага чалавека, вырасла першая раённая станцыя імя Сталіна. На Бабалянскіх масывах каля Гомелю пачынаецца будаўніцтва другая рабіная электрастанцыя. Вырастаюць іншыя электрастанцыі.

Пабудаваныя электрастанцыі і якія будуюцца карыстаюцца і будуць карыстацца торпяным апалам.

Балоты ставяцца на службу не толькі прамысловасьці, але і соцыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі.

Так на былых Марінскіх балотах, пасля асушаньня масыве арганізавана чырвонаармейская комуна імя 10-годзьдзя БССР і саўгас на 2000 га асушанай зямлі.

Але трэба з усёй рашучасьцю падкрэсьліць, што нашыя торпяныя багацьці мы яшчэ не скарыстаелі ў такіх памерах, якіх патрабуе развіцьцё нашай прамысловасьці і соцыялістычная рэконструкцыя сельскай гаспадаркі.

Удзел комсамольскай організацыі ў асушцы балот да сёньняшняга дню застаецца незадавальняючым.

Комсамольскія ячэйкі і камітэты у большасьці забылі аб той пастанове бюро ЦК УсеЛКСМ, якая была прынята ў сувязі з аглядам беларускай організацыі ЛКСМ і ў якой гаварылася аб прыцягненьні шырокіх мас комсамольцаў вёскі да мэліорацыйных работ, якія ва ўмовах Беларусі маюць асабліва вялікае значэньне.

Комсамольскія організацыі павінны зьвярнуцца тварам да мэліорацыйных работ.

Шпаркія тэмпы соцыялістычнага будаўніцтва патрабуюць таго, каб торп заняў пачэснае месца ў рабоце Беларускага Комсамолу.

Падтрымоўваючы прапанову „БП" аб узяцьці шэфства над мэліорацыяй, мы лічым, што да X зьезду ЛКСМБ пытаньне мэліорацыі і торпу павінна быць шырока абгаворана ў арганізацыі. Такія раёны, як Любаньскі, Глускі, Чырвона-Слабодзкі, на зьезд павінны прыйсьці з конкрэтнымі паказчыкамі сваёй дзейнасьці і прапановамі ў гэтым напрамку.

Больш увагі

Балотныя масывы ў БССР займаюць велізарныя плошчы. Аднак, на сёньняшні дзень мы не змаглі ў поўнай меры скарыстаць торпянага багацьця на службу соцыялістычнага будаўніцтва.

Слабое скарыстаньне залатога вугалю—торпу тлумачыцца тым, што шэраг організацый, у тым ліку і комсамольскіх, не аддаў яму належнай увагі.

За 1930 год на торпяным фронце мы мелі шэраг прарываў. Так, згодна пляну, трэ' было агледзець 260 тысяч гектараў балот,—агледжана толькі 227016, альбо 87,4 проц. пляну.

План падрыхтоўкі торпяных балот да асушкі выкананы толькі на 71,9 процантаў.

Па здабычы торпу плян хоць і выкананы (101,3 проц.), але трэба сказаць, што пры бальшавіцкіх тэмпах гэты план мог-бы быць перавыкананы не на адзін процант, а значна больш.

Велізарны прарыў мы маем у здабычы торпу на ўгнаеньне, як сродак павышэньня ўраджайнасьці. Замест 2 мільёнаў тон здабыта 894, 500 тон, што складае толькі 44,7 процантаў.

Праца торпяных таварыстваў праходзіць без удзелу працоўных.

На торпараспрацоўках адсутнічаюць мэтады комуністычнае працы—ударніцтва і соцспаборніцтва. За гэта гаворыць тое, што шэраг торпазаводаў не выканаў свайго промфінпляну.

Большасьць комсамольскіх ячэек і раённых камітэтаў ніякага ўдзелу ў працы таварыстваў не прымаюць.

Пры Наркомземе знаходзіцца водна-мэліорацыйны камітэт, але працы яго чамусьці не відаць. Камітэт не мае нават вестак аб ходзе мэліорацыі.

Камітэт не ведае, на якіх вучастках рываецца мэліорацыя, якія падаюць узоры добрай працы.

Камітэт не ўзяў бальшавіцкіх тэмпаў, не можа і не хоча мобілізаваць масы на ліквідацыю прарываў на фронце мэліорацыі і здабычы торпу.

Да канца пяцігодкі, г. зн. да 1933 году, неабходна: агледзець 500 тыс. га торпяных балот і асушыць 3500. Да гэтага часу неабходна здабыць торпу: на апал—1 мільён тон; на падсьціл—100 тыс. тон і на ўгнаеньне—7 мільёнаў тон. Лічбы гавораць аб тым, што гэтыя пляны змогуць быць выкананы пры ўмове, калі ўся грамадзкасьць і ў першую чаргу комсамол зьвернуць увагу на гэты вучастак работы.

Г. Фрыд.

Вывазка торпу пад пагрозай

Заводы Белторпу за гэты год праграму па здабычы торпу поўнасьцю не выканалі. Здабыта 210 тыс. тон торпу, што складае 69 проц. усяго гадовага пляну.

Усяго ў гэтым годзе на балотах знаходзіцца здабытага торпу 250 т. тон. Торп павінен быць вывезен у буйнейшыя прамысловыя цэнтры рэспублікі: Барысаў, Магілеў, Гомель і г. д. з шэрагу буйнейшых вучасткаў яшчэ не распачалі вывазку, многія раёны зрываюць яе.

Вось факты. Белторп дамовіўся з Белколгасцэнтрам аб водпуску на зімовы час гусенічных трактароў для перавозкі торпу.

Белторп паслаў спэцыяльнага прадстаўніка ў Магілеўскі, Лупалаўскі і Касьцюковіцкі раёны, дзе маецца такія трактары і заключыў з імі дагаворы.

Але, не гледзячы на складзеныя дагаворы, райколгассаюзы зрываюць вывазку торпу. Так, Касьцюковіцкі райколгассаюз павінен быў да 20-га лістапада даць 11 трактароў. Але да сёньняшняга дня ніводнага трактара не даў, матывуючы тым, што райком партыі пастанавіў даць трактары Леспрамгасу.

Не гледзячы на тэлеграмы тав. Галадзеда, белколгасцэнтр катэгарычна адмоўляецца адпусьціць трактары.

Райвыканкомы не замацоўваюць возчыкаў торпу за заводамі Белторпу.

У гэтай галіне працы, напавіта ў вывазцы торпу—перад комсамолам стаяць велізарныя задачы. Папершае,—выявіць на месцах разам з РСІ, чаму РВК зрываюць вывазку торпу, падругое,—дапамагчы вярбоўшчыкам Белторпу ў вярбоўцы рабочай і гужавой сілы для вывазкі торпу.

Я. А.

Комсамольцы заводу „Комунар" дрэнна выконваюць свае абавязацельствы

Збор прапаноў па рацыяналізацыі вытворчасьці сярод комсамольцаў і рабочых заводу „Комунар" ідзе з віду ў падрыхтоўчай работы да зьезду комсамолу.

На спэцыяльным вечары „рабочай сьмякалкі" будуць абгавораны паступіўшыя прапановы і ўзята над імі шэфства.

Зараз па цэхячэйках пачаўся збор рабочых прапаноў. Таварыш цэх унёс 12 прапаноў, ліцейны—14, кавальны—9. Да гэтага часу няма вестак з сьлясарнага і бляшанага цэхаў.

Такія вынікі нездавальняючы. Пры такіх тэмпах мы не зможам выканаць узятага на сябе заданьня аб унясеньні 100 рабочых прапаноў да X зьезду комсамолу.

Старыя рабочыя рыхтуюцца ўзяць шэфства над кваліфікацыяй чорнарабочых вылучаных на кваліфікаваную працу. Гэта шэфства будзе аформлена на спэцыяльнай конфэрэнцыі рабочай моладзі.

Да зьезду засталося не многа дзён. Комсамолія „Комунара" павінна павяліць работу па збору прапаноў і выканаць узятыя на сябе заданьні.

Г. А.

Шчыльней згуртуемся вакол партыі і комсамолу

Заслухаўшы інформацыю аб шкодніцкай дзейнасьці групы буржуазных інтэлігентаў—беларускіх нацыянал-дэмократаў, агентаў польскага фашызму,— мы, вучні Пагоскай ШКМ, Старобінскага р-ну, разам з сваімі бацькамі і настаўнікамі вітаем вернага вартаўніка заваў Кастрычніка—АДПУ, які выкрыў гэтую шайку здраднікаў і шпіёнаў сусьветнага капіталу, і просім узнагародзіць АДПУ ордэнам Леніна.

Патрабуем прымаць да шкоднікаў, якія хацелі Савецкую Беларусь зрабіць калёніяй фашысцкай Польшчы, самай суровай меры пакараньня.

У адказ на працу беларускіх нацыянал-дэмократаў і ўсіх інтэрвэнцыяністых, якія падрыхтоўваюць інтэрвэнцыю супроць СССР, мы яшчэ шчыльней згуртоўваемся вакол компартыі і комсамолу і ўсімі сіламі дапаможам выканаць пяцігодку ў чатыры гады; дадаткова падпісваемся на дзяржаўную пазыку ў суме 200 рублёў, на 100 проц. уступаем у шэрагі ТД-Авіяхэму і МОПР'у, яшчэ больш вывучым вайсковую справу і адначасова ўмоцнім інтэрнацыянальнае выхаваньне сярод вучняў нашай школы.

Ніякія шкоднікі не перашкодзяць нам будаваць соцыялізм і вучыцца.

Мы заўжды гатовы абстаяць заваёвы Кастрычніка.

Прэзыдыум сходу.

Ліст у рэдакцыю

Паважаны тав. рэдактар!

Прашу на старонках вашай газэты зьмясьціць наступнае:

За апошні час (2-3 гады) у часопісу „Узвышша" былі зьмешчаны творы Ул. Дубоўкі, якія з боку пролетарскае грамадзкасьці і крытыкі атрымалі ацэнку, як політычна-шкодныя, накіраваныя супроць нашага пасьпяховага будаўніцтва, супроць ленінскай партыі („Пурпуровых ветразей узьвівы", „Крыху восені і жменька кляновых лістоў", „Пярэсты букет", „Кругі" і інш.) Творы з яскрава акрэсьленай праваабуржуазнай, кулацкай ідэолёгіяй.

Знаходзячыся з Ул. Дубоўкай у радстве (брат) я хачу заявіць наступнае: Я выхаваўся і выхоўваюся ў шэрагах Ленінскага комсамолу і ніякі думак брата на нашу сучаснасьць, на разгортваньне соцыялістычнае будаўніцтва ў нашай краіне не падзяляў і не падзяляю.

Лічу сваёй буйнай політычнай памылкай, тое, што да гэтага часу не ўсьвядоміў усе шкоднасьці літаратуры повыцыі у літаратуры і не заявіў аб гэтым ні ў комсамольскай організацыі, ні ў друку.

За апошні час сваім нейтральным у адносінах да нац. дэмократызму я даў повад сваім таварышом абвінаваціць мяне ў об'ектыўнай солідарнасьці з нацдэмократамі, адзначаю, што нац. дэмократы былі, ёсьць і будуць маімі ворагамі, аб гэтым я пісаў яшчэ у 1929 годзе 18-XI на старонках „Зьвязда" ў творы „У абдымках ворага".

Адзначаю глыбокую повыцыі Ул. Дубоўкі і кажу, што я ўсе свае сілы і здольнасьці аддаваў і аддаю краіне саветаў. Ад думак Ул. Дубоўкі адмяжоўваюся, як і ад выступленьняў нац. дэмократаў, чым і даводжу да ведама пролетарскае грамадзкасьці.

З комс. прывітаньнем Язэп Дубоўка (Вавёны).

АДКАЗНЫ РЭДАКТАР—
РЭДКОЛЕГ

Друкарня імя тав. Сталіна
Галоўлітбел № 599